

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/71/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1722200228
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Posluchová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1722200228.3

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a členov senátu JUDr. Magdalény Florekovej a JUDr. Romana Huszára v právnej veci žalobcov : 1./ K. D., nar. XX.X.XXXX, N. Č.. XXX, 2./ H. D., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, N. Č.. XXX proti žalovanému: AXA poisťovňa, a.s., so sídlom Evropská 810/136, Praha 6 - Vokovice, Česká republika, IČO: 28 195 604, zaniknutý 31.8.2021 konajúca prostredníctvom organizačnej zložky: AXA poisťovňa, a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu, sídlo organizačnej zložky Krasovského 3984/15, Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 36 857 521, o náhradu straty na zárobku, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Pezinok zo dňa 14.februára 2022, č. k. 46C/1/2022-113 , takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.
Žalovaný nemá voči žalobcom 1./,2./ nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie súd konanie zastavil a o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania

1.1. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 161 ods. 1, ods. 2, § 61, § 62 C.s.p., § 18 ods. 1, ods. 2, § 20, § 20a Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 4 zákona č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve. Žalobou podanou na súd prvej inštancie dňa 21.10.2021 sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na uhradenie straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vo výške 21.354,56 € s príslušenstvom a zároveň, že žalovaný je povinný vyplácať žalobcovi náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti vo forme peňažného dôchodku mesačne počnúc od 01.11.2021 do budúca v sume 677,81€ s príslušenstvom a na náhradu trov konania. Podmienkou, aby niekto mohol byť stranou civilného konania je, že musí mať procesnú subjektivitu. Procesnú subjektivitu má ten, ktorá spôsobilosť na práva a povinnosti, pričom právnická osoba nadobúda spôsobilosť na práva a povinnosti svojím vznikom, teda najmä zápisom do príslušného registra. Procesná subjektivita predstavuje procesnú podmienku konania, ktorej neexistencia v čase začiatku konania predstavuje neodstrániteľnú vadu konania, ktorej následkom je obligatórne zastavenie konania. Žalovaný nemal v čase podania žaloby dňa 21.10.2021 právnu subjektivitu, a teda nemohol byť stranou konania, nakoľko dňa 31.08.2021 zanikol výmazom z obchodného registra. Ide o neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky vo veci konať, ktorá nemôže byť konvalidovaná, a preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Spôsobilosť byť stranou v spore má iba zahraničná fyzická alebo právnická osoba, nie organizačná zložka právnickej osoby. Organizačná zložka nemá právnu subjektivitu, pričom ju nenadobúda ani zápisom do obchodného registra.

1.2. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. Súd prvej inštancie žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko zastavenie konania zaviniť žalobca tým, že podal žalobu voči neexistujúcemu subjektu, čo je zároveň dôvodom prečo nie je možné ani žalovanému priznať tento nárok.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorým navrhol zrušiť napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie a vrátenie veci súdu prvej inštancie. Odvolanie bolo podané

z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia. Súd prvej inštancie opomenul pri svojom rozhodnutí prihliadať na princíp materiálnej publicity Obchodného registra Slovenskej republiky. Zahraničná osoba na území Slovenskej republiky podniká prostredníctvom podniku alebo jeho organizačnej zložky umiestnenej na území Slovenskej republiky. Vznik aj zánik oprávnenia zahraničnej osoby podnikateľ na území Slovenskej republiky je priamo závislý od zápisu či výmazu podniku tejto osoby alebo jeho organizačnej zložky v Obchodnom registri. Princíp materiálnej publicity, ktorý v pozitívnom zmysle spočíva v tom, že skutočnosti zapísané v Obchodnom registri sú účinné voči tretím osobám v zásade odo dňa ich zverejnenia v tomto registri. Uvedená zásada je vyjadrená v ustanovení § 27 ods. 3 Obchodného zákonníka. Nesúlad medzi údajmi či listinami zverejnenými o zapísanom podniku zahraničnej osoby alebo zapísanej organizačnej zložke podniku zahraničnej osoby v Slovenskej republike a údajmi a listinami zverejnenými o zahraničnej osobe v štáte, v ktorom má sídlo, pričom rozhodujúcimi sú údaje zverejnené v Obchodnom registri Slovenskej republiky. Zánik žalovaného je voči žalobcovi ako tretej osobe účinný až odo dňa výmazu jej organizačnej zložky na území Slovenskej republiky, prostredníctvom ktorej pôvodne žalovaný na území Slovenskej republiky podnikal, okrem iného aj v oblasti povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Takáto účinnosť a záväznosť údajov registrovaných v Obchodnom registri platí napokon i pre konajúci súd. Pôvodne žalovaný podnikal na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky AXA pojišťovna, a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu. Tento podnikateľský subjekt bol až dňa 17.12.2021 vymazaný. Dovtedy žalobca nemal vedomosť o zániku žalovaného. Vzhľadom na zásadu materiálnej publicity údajov Obchodného registra sa preto legitímne domnieval, že uvedený subjekt naďalej existuje a naďalej vykonáva činnosť podľa údajov Obchodného registra. Aj s poukazom na princíp spravodlivosti a princíp právnej istoty, ktoré musia byť v zmysle čl. 2 ods. 1 C.s.p. a konanie nebolo možné zastaviť. Súd prvej inštancie mal postupovať v zmysle § 64 C.s.p. a mal rozhodnúť o pokračovaní s právnym nástupcom. Podstatným nebola skutočnosť, že či stranou sporu môže byť organizačná zložka. Podstatným pre posúdenie procesnej otázky bolo zohľadnenie princípu materiálnej publicity Obchodného registra a účinnosť v ňom uvedených údajov vo vzťahu k tretím osobám. Tento podstatný princíp nebol súdom prvej inštancie zohľadnený.

3. Súd prvej inštancie zaslal odvolanie na vyjadrenie spoločnosti UNIQA pojišťovna, ktorá sa k podanému odvolaniu vyjadrila, avšak vzhľadom na to, že spoločnosť UNIQA pojišťovna nie je sporovou stranou, odvolací súd na uvedené vyjadrenie neprihliadal.

4. V priebehu odvolacieho konania pôvodný žalobca G. D., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom W. XX/XX, Č., zomrel dňa 26.7.2022. Súdna komisárka - notárkou JUDr. Jana Chovancová potvrdila (č.l. 195 spisu), že v dedičskej veci po zomrelom vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 4D/250/2022, Dnot/301/2022 dedičmi zo zákona v prvej dedičskej skupine v zmysle § 473 ods. 1 Občianskeho zákonníka sú : 1./ K. D., nar. XX.X.XXXX, N. Č.. XXX - syn poručiteľa v 1/2, 2./ H. D., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, N. Č.. XXX - dcéra poručiteľa v 1/2. Odvolací súd uznesením čík. 9Co/71/2022-200 zo dňa 16.1.2023, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24.1.2023 rozhodol o pokračovaní v konaní v konaní namiesto žalobcu : G. D., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom W.U. XX/XX, Č., zomrelého 26.7.2022, s jeho právnymi nástupcami : 1./ K. D., nar. XX.X.XXXX, N. Č.. XXX, 2./ H. D., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, N. Č.. XXX.

5. Odvolací súd preskúmal a prejednal vec v zmysle § 379, 380 ods. 1 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie pôvodného žalobcu nie je dôvodné.

6. Podľa § 161 ods. 1 C.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

6.1. Podľa § 161 ods. 2 C.s.p. ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

6.2. Podľa § 61 C.s.p., procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

6.3. Podľa § 62 C.s.p., ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

7. Procesná subjektivita je jednou z procesných podmienok. Procesnou podmienkou je procesná danosť, ktorá musí existovať, aby súd mohol konať a rozhodnúť. Na procesnú subjektivitu súd musí prihliadnúť z úradnej povinnosti. Procesnú subjektivitu má teda ten subjekt práva, ktorý vo sfére práva hmotného disponuje spôsobilosťou na práva a povinnosti. Právnická osoba nadobúda spôsobilosť na práva a povinnosti svojím vznikom, t. j. spravidla konštitutívnym zápisom do príslušného registra (obchodný register, register nadácií, register občianskych združení a pod.) Spôsobilosť na práva a povinnosti stráca právnická osoba svojím zánikom. V ustanovení § 62 C.s.p. je zákonom súdu uložená povinnosť zastaviť

konanie ak strana sporu nemá procesnú subjektivitu. Procesnú subjektivitu musí mať strana sporu už v čase začatia konania. V rozhodovacej praxi nastávajú prípady, že žaloba je podaná voči subjektu, ktorý pred podaním žaloby zanikol. V prípade ak je v žalobe ako žalovaný označený subjekt, ktorý zanikol výmazom z obchodného registra pred začatím konania, žalovaný nemá spôsobilosť byť stranou sporu a ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť ani opravou alebo doplnením výzvu, pretože nejde o vadu podania spočívajúcu v jeho nesprávnosti alebo neúplnosti, lebo spôsobilosť byť stranou sporu stratil žalovaný ešte pred začatím konania (R 65/1996). Súd nemôže pripustiť, aby do konania na miesto strany sporu, ktorá nemá právnu subjektivitu, aby na jeho miesto vstúpil do už začatého konania subjekt s právnu subjektivitou. Nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania je neodstrániteľný nedostatok podmienky tohto konania, pre ktorý treba konanie zastaviť (R 45/2003).

8. Ako vyplýva z obsahu spisu, žalovaným v danom prípade bola označená zahraničná právnická osoba, ktorá na území Slovenskej republiky koná prostredníctvom organizačnej zložky (AXA pojišťovna, a.s., so sídlom Evropská 810/136, Praha 6 - Vokovice, Česká republika, IČO: 28 195 604, konajúca prostredníctvom organizačnej zložky: AXA poisťovňa, a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu, sídlo organizačnej zložky Krasovského 3984/15, Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 36 857 521). Z výpisu z Obchodného registra Českej republiky vyplýva, že žalovaný - zahraničná právnická osoba, bola ku dňu 31.08.2021 vymazaná z predmetného obchodného registra, čím uvedená spoločnosť stratila právnu subjektivitu a tým pádom aj procesnú subjektivitu. Uvedená skutočnosť, výmaz žalovaného z obchodného registra nastal pred tým ako bola podaná žaloba na súd. Teda v čase začatia konania, nebola splnená procesná podmienka procesnej subjektivity žalovaného, uvedená vada žaloby je neodstrániteľná a teda súd mal povinnosť uvedené konanie zastaviť. Nie je podstatné, že v čase podania žaloby ešte v Obchodnom registri Slovenskej republiky figurovala organizačná zložka zahraničnej právnickej osoby, a k jej výmazu prišlo až po podaní žaloby. Spôsobilosť byť stranou sporu má iba zahraničná fyzická alebo právnická osoba, nie organizačná zložka právnickej osoby. Organizačná zložka nemá právnu subjektivitu, pričom ju nenadobúda ani zápisom do obchodného registra (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Obdo/54/2011). Nie je možné dovolávať sa materiálnej publicity obchodného registra podľa § 27 ods. 7 Obchodného zákonníka, nakoľko nejde o nesúlade medzi zapísanými údajmi v zahraničnom registri a Obchodnom registri Slovenskej republiky. V danom prípade nebola splnená jedna zo základných procesných podmienok, a to žalobcom označený žalovaný nemal v čase podania žaloby procesnú subjektivitu. Aj v prípade, že v Obchodnom registri Slovenskej republiky, bola v čase podania žaloby zapísaná organizačná zložka zahraničnej právnickej osoby, samotná zahraničná právnická osoba v danej dobe už neexistovala a organizačná zložka nie je spôsobilá byť stranou sporu.

9. V predmetnej sporovej veci pôvodný žalobca označil v žalobe ako žalovaného zahraničnú právnickú osobu, ktorá v čase podania žaloby neexistovala, bola vymazaná zo zahraničného registra, t. j. žalovaný nemal procesnú subjektivitu. Ide o neodstrániteľnú vadu konania, t. j. nebolo možné použiť ustanovenia o odstraňovaní väd žaloby. Vzhľadom na uvedené správne postupoval súd prvej inštancie teda a v súlade s ustanoveniami § 62 a § 161 ods. 2 C.s.p. zastavil konanie a odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1,2 C.s.p. potvrdil.

10. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. V odvolacom konaní boli žalobcovi a1./2./ v celom rozsahu neúspešný, žalovanému by vznikol nárok na náhradu trov konania, avšak vzhľadom na to, že žalovaný nemá procesnú subjektivitu, nie je možné priznať mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd z tohto dôvodu žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal a preto už o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. nebude potrebné rozhodnúť súdom prvej inštancie..

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolaťel' musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaťel'om fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaťel'om právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolaťel' v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel' uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel' uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).